

АРХИТЕКТА ВОЈИСЛАВ ДЕВИЋ ПОЗИВА ПРЕДСЕДНИКЕ ЈОАКИМ НА СРПСКОМ ПОДУНАВЉУ

Цивилизацијски џинови, бирајте – рат или мир!

Разговор водила: **Невенка Стојчевић**

Ситуација је таква да се после 100 година од Великог рата поново спинује „Дранг нах Остен“, у коме Србија опет може да сагори као колатерална штета у сукобу великих сила.

Новосадски архитекта, академик Војислав Девић (1952), човек завидне биографије, управитељ је фондације Матица мира и у протеклих двадесет година ради, углавном, на миротворним пројектима. Последњи од њих је БЕО–БЕР–МОС (Београд–Берлин–Москва), град помирења Немаца и Руса на српском Подунављу, који сматра кључем спаса за Србе и Србију од понављања ратних ситуација 1914, 1941. и 1999. године, а који је 4. марта послао на адресе три председника – Томислава Николића, Јоакима Гаука и Владимира Владимировича Путина.

Постоји ли неки конкретан повод да урадите овакав пројекат помирења три кључна народа за цивилизацију?

- Ми Срби, нажалост, нисмо искористили свој геоеклезилни и геополитички положај између три Рима – Рим, Константинопољ и Москва. Зато нам је сада неопходан овај пројекат као спас да нам се не понове 1914, 1941. и 1999. година. Јер, ситуација је таква да се после 100 година од Великог рата поново спинује „Drang nach Osten“ у коме би Срби опет били ко-

БЕО–БЕР–МОС (Београд–Берлин–Москва), по Девићу, јесте град помирења Немаца и Руса на српском Подунављу, и кључ спаса за Србе и Србију од понављања ратних ситуација 1914, 1941. и 1999. године

латерална штета и сагорели у сукобу два велика џина. Нико неће да прича о стању у Европи, а истина је да Европљани поново не воле Немце зато што су се први ослободили кризе и што опет, као најорганизованији народ Европе, постају најјача сила ЕУ и све покоравају, али овога пута не тенковима, него банкама, финансијама, привредом и брендovima који су најквалитетнији и најтрајнији јер имају највише стандарде и у школству и у производњи и у трговини. А још више од њих Европљани не воле Русе, који су атомска сила, космичка сила, рудни, енергетски и духовни џин. Зато покушавају да испровоцирају понављање историје да би ова два џина који имају сопствене мисије у историји цивилизације крварили и страдали у новом међусобном сукобу.

Зашто би се те две силе мириле код нас у Србији, кад толико земаља има између њих!

- Да, то јесте тако, али ниједна од тих земаља не жели да их види помирене, а нама

Србима треба да буде изузетно стало до тога да се Руси и Немци помире уместо да се по трећи пут сукобљавају у неком новом светском или европском рату. Ми немамо ништа од тога да цела Немачка поново буде Дрезден, јер у том случају били бисмо само жртвено јагње. То би било српско фундаменталистичко лудило. Све те земље које су између, а то су Естонија, Литванија, Летонија, Пољска, Чешка, Словачка, Мађарска, Румунија и Бугарска, су се, кад је требало, покорице и ушле у Варшавски пакт, а ми смо се одупрли Стаљину и зато смо имали 1948. Информбирос. Ми смо другачији. Кад је требало, они су сви ушли и у НАТО, а ми нисмо, и зато смо бомбардовани 1999. Значи, морамо да правимо разлику међу народима који се налазе између Руса и Немаца јер ми смо, једноставно, другачији. Сада је време да из тих лекција извучемо поуку, и позовемо велике силе да ратовање замене сарадњом. Погледајте шта су највећих 20 умова руских, 20 српских и 20 немачких створили. Сви заједно смо створили ову цивилизацију. Које је у циљу да три најстрадалнија народа у два светска рата поново страдају? Нама Србима то сигурно није и не може бити циљ. Зато немојмо дозволити да нам се то поново догоди. Вишевековне тежње Немаца су да буду овде, на српском Подунављу. Хитлер је Београд звао *Reichfestung Belgrad*, тврђава Рајха Београд. Руси су од 1804. помагали Карађорђа, а и у Револуцији 1848. помагали су Србе и хтели да и они буду присутни на српском Подунављу. Што би и Немци и Руси све то радили силом, кад ми мо-

Пројекат свехришћанског помирења

- У том свехришћанском пројекту свако остаје свој у оквиру екуменизма, свако остаје свој у оквиру догматских разлика, у оквиру своје архитектуре, своје службе Богу, свако се крсти како су му се дедови крстили, свако има своје постове и свој календар, с тим да се више међусобно не мрзимо и не убијамо. Одмах су рекли – Девић хоће да доведе римског папу, а добро се зна где папа мора да клекне и покаје се да би дошао у Србију. Зато имамо стално спиновање мржње. И тако смо пропустили прославу јубилеја 1700 година Миланског едикта да се позиционирамо као кључна земља свехришћанског помирења.

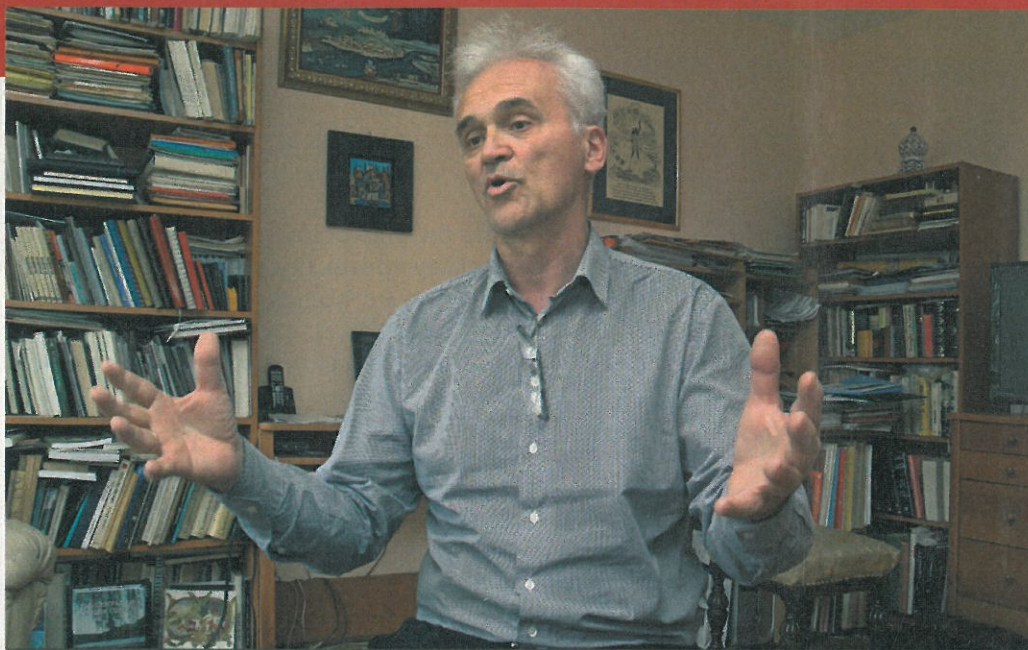

ФОТО: МИЛАН ТИМОТИЋ

Болујемо од византијског синдрома

- Србија болује од византијског синдрома, јер је заборавила шта је био Цариград 1350, а шта 1453. Последњих сто година Византије сви су бежали у Цариград, као што се сада цела Србија празни јер сви беже у Београд. Ми заборављамо да Византије нема већ пет векова, а Цариград је под окупацијом Турака и зове се Истанбул. Тако исто може ускоро да не буде ни Србије, а Београд да буде под окупацијом у следећим вековима, и то под именом „Дар ул џихад“ (град светог рата), а ми Срби остајемо, не дај Боже, без државе, као грађани другог реда, и живећемо у две велике империје – Срби пречани у пангерманској Великој Европи, а Срби јужно од Саве и Дунава у неоосманској Турској империји.

жемо да им понудимо – дођите, господе хришћанска, направите на српском току Дунава своју берлинску и своју московску луку, дођите да сарађујемо уместо да ратујемо. Да правимо једну нову, мирољубиву и добротољубиву цивилизацију.

Шта подразумева „град помирења“? Да ли би то стварно био неки нови град на Дунаву?

- Да, мислио сам на један мали нови град, негде изван Београда, на потезу до Новог Сада. Сви ме питају а ко ће то платити. А ја им одговарам питањем ко ће платити нови рат, нова страдања и нова рушења, колико коштају плач, туга и бол за погинулима и поглед на инвалиде рата? Тај град БЕО-БЕР-МОС нема цену, то је прича о стратешкој идеји која мења и судбину Европе и Евроазије. А ми Срби дајемо цивилизацијски импулс мира и Русима и Немцима. Они знају да их сви други гурају у сукоб, а ако би Срби задобили и заслужили та два моћна заштитника, то би у следећих сто година значило нашу биолошку, духовну, културну и привредну обнову.

Коме сте понудили Ваш пројекат, да ли је Ваше писмо уопште и стигло до оних који о томе могу да одлуче?

- Написао сам писмо председницима Путину, Гауку и Николићу. Имам информацију да је писмо испоручено 4. марта у 06.19 сати на три интернет адресе, и 6. марта сам о томе добио потврду о пријему из Николићевог кабинета, а 7. марта из немачке и руске амбасаде. Одговоре чекам. Битно ми је да сам писмо послао свима у истом тренутку, и са кључном реченицом: „Господе председници, Ваше процене и Ваше реакције на овај антиратни пројекат припремиће терен и амбијент за мир, како Вам предлажемо, или за нови рат. Нека Вама и нама Бог буде на помоћи да се одредите за помирење. Преокрените ток историје у позитивном креативном смеру!“

Да ли се на основу новонасталих геостратешких околности заиста учвршћује „тајна осовина“ Берлин-Москва, и шта на тој осовини представља Београд?

- Ако неко мисли да постоји таква „тајна осовина“, заговорник сам да она постане јавна, али не у смислу осовине, јер тај тер-

мин асоцира на рат, боље је рећи креативна сарадња Москве и Берлина. Београд ту дође као лакмус папир, ми тестирамо и Русе и Немце какви ће бити и према осталим народима. Београд се налази на таквом месту да нема те силе која није хтела да узме Београд „под своје“. А Београд има једну другу своју суштину и судбину коју он не користи довољно. Ту је пронађена најстарија комуникација, винчанско писмо, које су чак и Американци 2004. на научном скупу у огранку САНУ у Новом Саду признали за најстарије писмо света. Затим је код нас у Србији настала прва металургија, овде се рађају и најпаметније и најкреативније генерације, али то нам ништа не вреди ако ће на нас поново падати бомбе. Према томе, у складу са суштином места на коме се налазимо, а то је креативни простор комуникације и сарадње, наши паметни људи морају да иду у дипломатију, која треба да постане српски бренд, наше главно оружје. Београд мора да се врати својој суштини, а то значи чињеници да се налазимо на раскрсници путева и цивилизација, и морамо бити медијално и комуникационо подручје. Морамо да поставимо повезивачи, а не Тројански коњи или преламачи лактова. Та дисциплина ината и својеглавости са једне стране очувала нас је идентитет и карактер, али са друге стране нас је бацала у велика страдања.

Повезивање Берлина и Москве спречавано је кроз историју, превасходно интересима Велике Британије и САД, а то би могла да буде једна сасвим природна заједница. На чему сте Ви засновали свој пројекат?

- Првенствено на најумнијим људима који су створили цивилизацију – Србима, Русима и Немцима. Ови народи су знали једни за друге и међусобно су се признавали. По проф. др Радивоју Пешићу, немачки језик се одвојио од словенских језика два миленијума пре Христа. Значи, сви смо потекли из неког истог корена, и Словени и Германи. И ту уместо подела треба да стварамо суживот Немаца и Руса, они треба да дају пример једне нове добротољубне и лепе цивилизације која може да буде заснована на другачијим основама од либералног капитализма.

А шта „зли језици“ кажу за Вашу идеју?

- Да, зли језици су ме већ питали зашто нисам помирио Европску унију и Руску Федерацију. Ја им кажем – зато што су то прола-

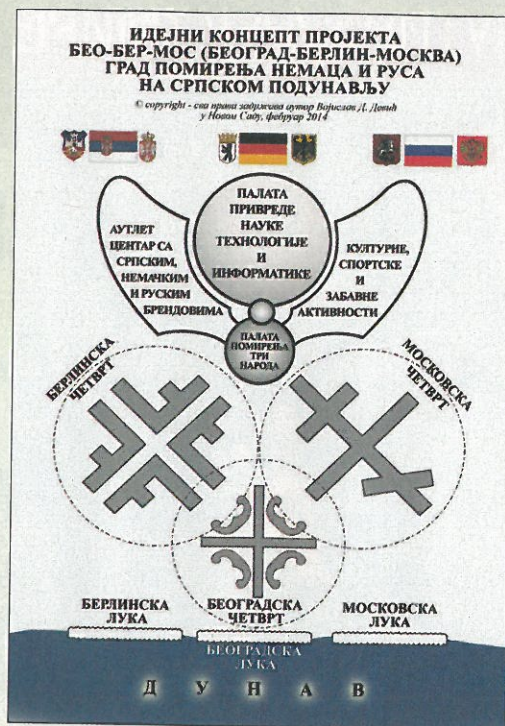
зне категорије, као што је био Први, Други и Трећи рајх, као што је била Кијевска Русија па Московска кнежевина, па Руска царевина, па СССР, итд. Територије држава се мењају, неће бити ни Европске уније ни Руске Федерације, а ентитети ће остати, то су Руси и Немци, и зато су њихови експоненти Берлин и Москва, а између њих Београд. Дубоко сам промислио пре него што сам одлучио да радим на овој идеји.

Стиче се утисак да је Немачка као европски лидер коначно схватила ЕУ као англосаксонски пројекат из којег би било корисно што пре изаћи. Да ли је и то шанса за стварање пријатељства на линији БЕР-БЕО-МОС?

- Ја то доживљавам на другачији начин. Ако ми нудимо један свецивилизацијски импулс и једнима и другима, онда схватамо суштину проблема, а то је да се и Немци, као и ми Срби, налазе између чекића и наковња, између атлантских и азијских интеграција. То значи да Немци поред евроатлантских интеграција треба да воде Европу и у евроазијске интеграције. Овај пројекат их управо подсећа на то. Заговарам рађање једне нове цивилизације, јер ово у чему сада живимо је све јако лоше, цео свет срља у пропаст, а посебно Србија због својих „нејаких Уроша“. Неко мора да повуче кочницу пропасти и у Србији и у свету.

Верујете ли Ви да то има ко да уради у овим земљама?

- У Центру „Сава“ је обележено петнаест година од НАТО агресије на Србију и ја сам на том скупу разговарао са неким Немцима. Они кажу да немају ништа против Руса, и да су и даље окупирани од Американаца. То значи да су Немци освешћени, и да им недостаје још мало самопоуздања да се одупру негативним утицајима који их гурају у нови рат против Руса. Као што ми Срби сада желимо да помиримо Немце и Русе, тако Немци треба да помире Русе и Американце. Године 1389. била је битка на Косову између Срба и Турака, а 1402, значи четрнаест

година касније, у бици код Ангоре деспот Стефан Лазаревић је ишао да гине са српском војском на страни Турака против Монгола. Ми смо доживели НАТО бомбардовање 1999, а 2014. нас гурају да поновимо исту судбину и да као вазали НАТО-а гинемо за евроатлантске интересе. То би била нова пропаст за Србију. Замислите који смо ми народ, недостојан својих великих предака, ако смо се у 14. у 19. и у 20. веку борили да имамо самосталну државу, а сада је пуштамо да се осипа и пропада.

Како цените став српских званичника о неутралности у односу на украјинску кризу, и колико такав став може да допринесе остварењу Ваше идеје?

- Неутралност је у овом моменту одличан став, једини који може да нас сачува од удара и са Истока и Запада. Тај став ће временом морати да се прецизира, али ми морамо да будемо паметни и шаљемо наше најумније главе да студирају дипломатију тамо где се она учи већ петсто година – у Швајцарској. Нису Швајцарцима демократија и самосталност пале са неба. А они,

за разлику од нас, нису чак ни федерација, него су четири нације организоване у двадесет шест конфедералних кантона. А где да шаљемо људе да уче пољопривреду? Наравно, у Холандију! Зато што од милион хектара имају 77 милијарди евра извоза, а ми од седам милиона хектара имамо неколико милијарди евра извоза.

Шта би, упркос тешким милионским жртвама у протеклим светским ратовима, значило историјско помирење немачког, руског и српског народа?

- Све што се догодило ми треба да запамтимо, и нико ништа не треба да заборави, али треба да опростимо једни другима и да се јавно сви покају за сопствена злодела. Ми једни другима можемо да направимо спомен-обележја да сви виде шта се све дешавало, као поука за будућа покољења. Помирење би показало да смо постали разумни, да не може Србија да буде део Европске уније и прекине односе са Русима, или да будемо ударна песница Руса према Западу. Не можемо, јер у томе ћемо сами да сагоримо. И то отворено морамо да кажемо и Немцима и Русима. Да их опоменемо да више не инсистирају на оружаним сукобима.

Надате ли се одговору наших власти, и каквом?

- По мом мишљењу, најважније је расположење наше владе. Мени је сад, у ствари, главни циљ да се тај пројекат дотури у руке „господара Вучића“, зато што реално речено, он је страшно угрожен и мора да схвати да упркос толиком поверењу народа увек може нешто да се „омакне“ јер у Србији вас очас посла дигну у небеса, а онда вас баце у блато. Значи, може, не дај Боже, да му се деси да и он прође исто као и Слободан Милошевић, или Ђинђић, или Тадић и Коштуница. Школа удвориштва и забрањене критичке и креативне мисли у држави у којој се награђује само врхунска партијска послушност а каштигује и неподобан је свако ко има критичку мисао и креативан пројекат, лоша је школа и таква држава мора да пропадне. Они који само климају главом не доносе никакав напредак, они су послушници и ни не труде се да мисле. Једини циљ им је да ни случајно нико од мислећих људи и стваралаца не дође у позицију да представи своје пројекте челницима Србије. Зато сматрам да је добро да господин Вучић има у виду овај пројекат када дође на место премијера, а добро је и да се и јавност упозна са значајем овога пројекта за одрживу будућност Србије међу великим силама. И тек ако Влада прихвати овај пројекат, и стане иза њега, онда може да се разговара озбиљно и са Немцима и са Русима.

Пропустили смо многе прилике

- Кад је било обележавање 50. годишњице оснивања Покрета несврстаних у Београду 2011. кумио сам и молио да ме пусте да прикажем пројекат „ЦЕН-ПАНТРАНС“ („Центар за преображење човека и света“, највећи и најзначајнији пројекат који је представљао Србију на Светској изложби ЕКСПО 2010 у Шангају) јер је на прослави било 117 председника држава. И уместо, као у време Броза, када се правио парк мира, тј. садиле саднице, предложио бих да сваки председник положи камен темељац за свој национални павиљон. Да су њих 117 положили по једну циглицу, Београд би поново постао центар света – као што је то некада била Винчанска цивилизација.